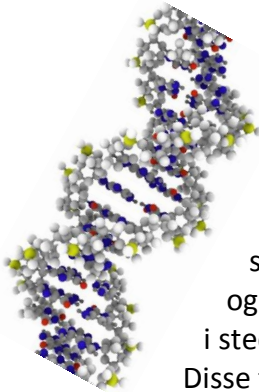
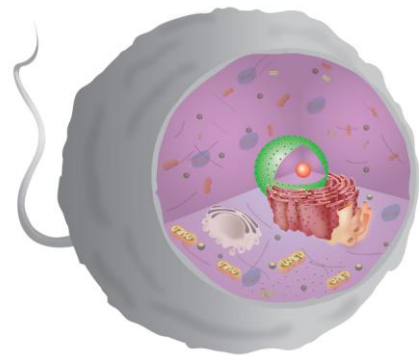

ETTERFORSK EN KRIMINALSAK

BIOLOGI: Biologi er vitenskapen om alt som lever på jorda. Det finnes ulike typer biologer. De som f. eks. studerer dyr kaller seg for zoologer mens de som studerer planter kaller seg botanikere. De som studerer usynlige bakterer og sopper kaller seg mikrobiologer.

CELLE: Alt som lever er satt sammen av bittesmå usynlige rom som vi kaller for celler. Disse rommene er bygget opp av milliarder ulike molekyler. Celler er altså mye større enn atomer og molekyler. Ytterst rundt cellen er det en vegg. Den er laget av fettmolekyler. Inni cellen er det vannmolekyler og mengder med proteinmolekyler. Proteinene fungerer som små maskiner som gjør alt arbeidet i en celle. Her finnes også sukkermolekyler som cellen bruker som drivstoff. Der er også arvestoff (DNA-molekyler) som inneholder oppskriften på cellen, slik at den kan lage kopier av seg selv.

DNA: Vi hører stadig om DNA i nyhetene. DNA-molekylet er kanskje verdens mest berømte molekyl. Det er formet som en tråd, og tråden ser ut som en vindeltrapp. Trappetrinnene består av mindre molekyler som vi kaller nukleotider. Det er fire ulike nukleotider som kalles A, T, C og G. Nukleotidene kan sammenlignes med bokstavene i vårt alfabet. Men i stedet for å ha 29 bokstaver å velge mellom, har DNA-molekylet bare fire. Disse fire bokstavene blir satt sammen til ord som gir mening inni en celle.

KJEMISK REKSJON: Når molekyler binder seg sammen til større molekyler eller blir delt opp til mindre molekyler, skjer det en kjemisk reaksjon. Det er også en kjemisk reaksjon hvis atomer flytter seg fra et stoff til et annet for å danne helt nye stoffer. I de fleste kjemiske reaksjoner blir kjemiske bindinger brutt eller dannet. Når noe brenner, når jern ruster eller når lim stivner er eksempler på kjemiske reaksjoner.

BLODTYPE: For mer enn 100 år siden oppdaget man at menneskeblod kunne deles inn i fire hovedtyper. Forskjellene skyldes at overflaten på blodcellene er litt forskjellige. Disse ulike blodtypene kalles A, B, AB og 0. I 1940 oppdaget man også en annen forskjell i blodtyper. Noen blodceller er rhesus positive mens andre blodceller er rhesus negative (rhesusnavnet stammer fra rhesusaper fordi man oppdaget dette først hos dem).

FINGERAVTRYKK: Så langt har man ikke funnet to personer i verden som har like fingeravtrykk. Fingeravtrykkene til en person forandrer seg heller ikke gjennom livet. Å bruke slike avtrykk som bevis i kriminalsaker er derfor veldig pålitelig. Det finnes tre hovedmønstre på fingeravtrykk. Det er virvler, buer og slynger. Rundt 60 % av alle mennesker har slynger, 35 % har virvler og 5 % har buer.

Virvel

Bue

Slynge

